

**ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ
ІНСТРУМЕНТАРІЙ ДІАГНОСТИКИ
ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**

Навчально-методичний посібник

Міністерство освіти і науки України
Департамент науки і освіти
Харківської обласної державної адміністрації
Харківський коледж
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради

**ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ
ДІАГНОСТИКИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**

Навчально-методичний посібник

За загальною редакцією
доктора педагогічних наук, професора
М. В. Роганової

Харків
2018

УДК 378.016: [373.2.015.31:159.922.7] (072)

П 86

Рецензенти:

Цветкова Г. Г. доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і психології дошкільної освіти та дитячої творчості Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова;

Курінна С. М. доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної освіти та соціальної роботи Донбаського державного педагогічного університету

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради
(Протокол № 1 від 27.08. 2018 р.)*

П 86 Психолого-педагогічний інструментарій діагностики дітей дошкільного віку : навч.-метод. посібник / уклад. : Х.А. Шапаренко, А.І. Чаговець, С.В. Пехарева, М.П. Андрусенко, І.В. Апрелева, Л.В. Балла, Т.К. Бакуменко, Т.М. Воронцова, Л.М. Єфименко, С.В. Колосова, Т.І. Оніщук, А.С. Пехарева, М.С. Пивоваренко, Л.М. Притуляк, І.В. Полякова, Ю.В. Сирова, Л.М. Савченко, І.Г. Табачник, І.В. Фролова, В.В. Яковенко, М.І. Ярославцева, В.В. Яценко, Т.В. Коробова; за заг. ред. М. В. Роганової ; Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. – Харків : ФОП Філімянов, 2018. – 322 с.

Навчально-методичний посібник охоплює широке коло теоретичних та практичних питань, включаючи базові аспекти процесу психолого-педагогічного діагностування дітей дошкільного віку за освітніми лініями Базового компонента дошкільної освіти.

У навчально-методичному посібнику систематизовано доступні та інформативні методи дослідження дошкільників, що використовуються для визначення основних критеріїв психо-фізичного розвитку та підготовки до навчання у школі.

Навчально-методичний посібник містить діагностичний інструментарій для дослідження основних рівнів психо-фізичного, психолого-педагогічного, інтелектуального, соціально-емоційного, духовного розвитку дітей раннього та дошкільного віку на підставі вікових особливостей.

Посібник призначений для студентів, викладачів закладів вищої освіти, працівників закладів дошкільної освіти, а також може використовуватись всіма учасниками навчально-виховного процесу дошкільників.

УДК 378.016: [373.2.015.31:159.922.7] (072)

© ХГПА

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ХАРАКТЕРИСТИКА ДІАГНОСТИЧНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ ДОСЛІДЖЕННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ	6
1.1. Діагностика як основа психолого-педагогічного супроводу дошкільників.....	6
1.2. Сутність та вікові особливості розвитку дітей дошкільного віку.....	14
1.2.1. Молодший дошкільний вік (3-4 роки).....	19
Вікові особливості розвитку дітей.....	19
Розвиток особистості.....	21
Розвиток психічних процесів.....	24
Діагностика дітей 3-4 років.....	27
1.2.2. Середній дошкільний вік (4-5 років).....	31
Вікові особливості розвитку дітей	31
Розвиток особистості.....	35
Розвиток психічних процесів.....	38
Діагностика дітей 4-5 років.....	41
1.2.3. Старший дошкільний вік (5-6 років).....	47
Вікові особливості розвитку дітей.....	47
Розвиток особистості.....	52
Розвиток психічних процесів.....	55
Діагностика дітей 5-6 років.....	57
РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА ПСИХОМОТОРНИХ ЗДІБНОСТЕЙ У ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ.....	65
2.1. Розвиток психомоторних здібностей дітей раннього віку.....	65
2.2. Напрями дослідження психомоторних здібностей дітей раннього віку.....	70
2.3. Діагностичні методики дослідження психомоторних здібностей дітей раннього віку.....	72
РОЗДІЛ 3 ДІАГНОСТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ІЗ ОСНОВНИХ МЕТОДИК ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЗА ОСВІТНИМИ ЛІНІЯМИ БАЗОВОГО КОМПОНЕНТУ.....	77
3.1. Діагностика психічних пізнавальних процесів дітей дошкільного віку.....	77
3.2. Діагностика за освітньою лінією «Дитина в соціумі».....	139
3.3. Діагностика за освітньою лінією «Особистість дитини».....	144
3.4. Діагностика за освітньою лінією «Дитина у природному довкіллі».....	173
3.5. Діагностика за освітньою лінією «Дитина у світі культури».....	192
3.6. Діагностика за освітньою лінією «Гра дитини».....	228
3.7. Діагностика за освітньою лінією «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі».....	248
3.8. Діагностика за освітньою лінією «Мовлення дитини».....	273
ВИСНОВКИ.....	287
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	290
ДОДАТКИ.....	300